

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KLAIPĖDOS APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2024 m. birželio 3 d. Nr. 21RE2-129 (AG2-103/17-2024)

Klaipėda

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Klaipėdos apygardos skyrius, susidedantis iš Komisijos narių Marinos Adomaitės (posėdžio pirmininkė ir pranešėja), Evaldo Ambrozaičio, Vilijos Astrauskienės,

2024 m. gegužės 31 d. Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo X. Y. skundą atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos dėl Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Tauragės teritorinio skyriaus 2024 m. sausio 12 d. sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl darbingumo lygio“ ir Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Sprendimų kontrolės skyriaus 2024 m. kovo 22 d. sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl darbingumo lygio ir specialiųjų poreikių nustatymo X. Y.“ panaikinimo bei įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė :

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Klaipėdos apygardos skyriaus (toliau – ir Komisija) 2024 m. gegužės 3 d. sprendimu Nr. (duomenys neskelbtini) (b. l. 20–21) priimtas nagrinėti pareiškėjo X. Y. skundas (b. l. 1–2) atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – ir Agentūra), kuriuo prašoma:

1) panaikinti Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – ir Tarnyba) Tauragės teritorinio skyriaus 2024 m. sausio 12 d. sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl darbingumo lygio“ (toliau – ir Teritorinio skyriaus sprendimas);

2) panaikinti Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus 2024 m. kovo 22 d. sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl darbingumo lygio ir specialiųjų poreikių nustatymo X. Y.“ (toliau – ir Sprendimų kontrolės skyriaus sprendimas);

3) įpareigoti Agentūros Tauragės teritorinį skyrių atlikti pakartotinį pareiškėjo darbingumo lygio bei individualios kompensacijos poreikio, vertinimą.

Pareiškėjas teigia, jog Teritorinio skyriaus sprendimu jam buvo nustatytas 90 procentų darbingumo lygis ir nebuvo nustatyti specialieji poreikiai. Pareiškėjo manymu, Teritorinio skyriaus sprendime neteisingai pritaikyti Darbingumo lygio nustatymo kriterijų aprašo (toliau – ir Kriterijų aprašas), patvirtinto Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. kovo 21 d. įsakymo Nr. A1-78/V-179 1.1 papunkčiu, 1 priedo „Bazinio darbingumo lygio nustatymo kriterijai“ 7.2 papunktis, pagal kurį pareiškėjui nustatytas 80 procentų bazinis darbingumo lygis, o pagal 42.7.2 papunktį – 85 procentų bazinis darbingumo lygis. Paaaiškina, kad nueiti gali tik labai trumpus (ne daugiau kaip keliasdešimt metrų) atstumus,

pasiramstydamas lazda, suglaustomis kojomis nepastovi, jaučia, kad jam reikalingi ramentai ir / ar vaikštyne. Pareiškėjo įsitikinimu, jam turėjo būti pripažinti bent jau vidutiniai smegenų pažeidimai, kai sutrikusi koordinacija ir pusiausvyra, t. y. taikytas Kriterijų aprašo 7.3 papunktis, pagal kurį turėjo būti nustatytas 55 procentų bazinis darbingumo lygis. Įvertinus Asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti klausimyną (toliau – ir Klausimynas), pagal kurį pareiškėjui nustatyta 20 balų, prilygintinų koeficientui 1.1, teigia, kad jo darbingumo lygis yra tik 60 procentų.

Taip pat pareiškėjas teigia, jog Teritorinio skyriaus sprendime taip pat nurodoma, kad pareiškėjo sveikatos sutrikimai neatitinka Specialiojo nuolatinės slaugos, specialiojo nuolatinės priežiūros (pagalbos), specialiojo lengvojo automobilio įsigijimo ir jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikių nustatymo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. gruodžio 27 d. įsakymu Nr. A1-765/V-1530 (redakcija, galiojusi nuo 2023 m. sausio 1 d. iki 2023 m. spalio 26 d., minėta, toliau – ir Tvarkos aprašas), 1 priede nurodytų Bazinio funkcionavimo lygmens kriterijų, todėl specialieji poreikiai nebuvo nustatyti. Pareiškėjo manymu, jam turėtų būti taikomas Bazinio funkcionavimo lygmens balų lentelės 37 punktas, todėl specialieji poreikiai turėjo būti nustatyti.

Pareiškėjas teigia, kad Agentūra (Tarnyba) pareiškėjo darbingumo lygį vertino netinkamai, o Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius neištaisė Tarnybos Tauragės teritorinio skyriaus sprendime padarytų pažeidimų.

Atsakovė Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos atsiliepimu (b. l. 28–30) su pareiškėjo skundu nesutinka ir prašo skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Atsiliepime nurodo, kad pareiškėjo darbingumo lygis ir specialieji poreikiai buvo vertinami 2023 m. gruodžio 14 d. – 2024 m. sausio 12 d. Tarnybos (*past.* įstaigos pavadinimas iki 2023 m. gruodžio 31 d.) Tauragės teritoriniame skyriuje (toliau – ir Tarnybos teritorinis skyrius), kuris asmeniui nustatė 90 procentų darbingumo lygį, specialiųjų poreikių nenustatė. Paaiškina, kad darbingumo lygis, minėtu laikotarpiu, buvo vertinamas vadovaujantis Kriterijų aprašu, jo 1 ir 2 priedais ir Darbingumo lygio nustatymo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. A1-78/V-179 1.2 papunkčiu. Vadovaujantis Kriterijų aprašo 3 punktu, asmens darbingumo lygis nustatomas įvertinus medicininius, t. y. asmens bazinį darbingumą, ir asmens veiklos ir gebėjimų dalyvauti kriterijus. Medicininiai kriterijai, t. y. bazinis darbingumas, vadovaujantis Kriterijų aprašo 4 punktu, vertinami atsižvelgiant į asmens sveikatos būklę ir į visas jo darbingumui įtaką darančias ligas, traumas, patologines būkles ir su tuo susijusius organizmo funkcijų sutrikimus. Vertinant pareiškėjo darbingumo lygį 2023 m. periodu dėl diagnozių pagal Tarptautinio ligų klasifikatoriaus – 10 Australijos modifikacijos (toliau – ir TLK-10-AM) kodus (duomenys neskelbtini) buvo taikytas Kriterijų aprašo 1 priedo I skyriaus 7.2 papunktis. Sveikatos būklė patvirtinta 2023 m. lapkričio 6 d. neurologo konsultacijos duomenimis. Nenurodyta, jog asmeniui judėjimui šiuo metu būtų reikalingos pagalbinės priemonės. Pažymi, kad užpildytame Klausimyno 2.1.3 papunktyje (ėjimas) pareiškėjas pažymėjo – 1 (asmuo savarankiškas – eina ne mažiau kaip 200 metrų be poilsio, prireikus gali pasinaudoti pagalbinėmis priemonėmis (lazda, ramentais, vaikštyne ir kt.). Veiksmas trunka ilgiau arba eisena nėra saugi, kartais reikalinga kito žmogaus priežiūra, žodinė korekcija, kliūtis įveikia saugiai). Taip pat vertinant pareiškėjo bazinį darbingumo lygį 2023 m. periodu, dėl diagnozės pagal TLK-10-AM kodą (duomenys neskelbtini) buvo vadovautasi Kriterijų aprašo 1 priedo VI skyriaus 42.7.2 papunkčiu. Pastarasis kriterijus buvo taikytas dėl tos priežasties, kad pareiškėjui diagnozuota (duomenys neskelbtini). Nustatyti rizikos veiksniai – (duomenys neskelbtini). Sveikatos būklė patvirtinta 2022 m. rugpjūčio 2 d. kardiologo konsultacijos ir 2023 m. gruodžio 13 d. VŠĮ (duomenys neskelbtini) siuntimo į Tarnybą duomenimis.

Atsakovė paaiškina, kad pareiškėjo darbingumo lygis vertinimo metu negalėjo būti įvertintas mažesnėmis procentinėmis išraiškomis, nes anksčiau minėti sveikatos funkciniai sutrikimai yra vertinami vadovaujantis Kriterijų aprašo 1 priedo punktais, kurie yra įvertinti konkrečiomis bazinio darbingumo lygio vertėmis ir kurios negali būti koreguojamos ar kitaip keičiamos. Agentūra, nustatydamą darbingumo lygį, vertina ne atskiras ligas, užšifruotas tam tikrais TLK-10-AM kodais, ir nustato ne sveikatos, o darbingumo lygį, kuriam iš esmės įtaką daro ne diagnozuota liga ar asmens patirta trauma, o dėl jų kilę nustatyti funkciniai sutrikimai, dėl kurių masto ir yra nustatomas didesnis ar mažesnis darbingumo lygis. Pažymi, kad Darbingumo lygio nustatymo tvarkos aprašo 8 punktas nustato, kad asmuo darbingumo lygiui nustatyti siunčiamas tik po to, kai yra išnaudotos visos galimos gydymo ir (ar) reabilitacijos priemonės ir išlieka organizmo funkcijų sutrikimų, t. y. asmenį gydantis gydytojas, nustatęs diagnozę ir atsižvelgęs į tai, kad po taikyto gydymo ir (ar) medicininės reabilitacijos išlieka organizmo funkcijų sutrikimų, kurie yra patvirtinti instrumentiniais, klinikiniais laboratoriniais ir (ar) kitais tyrimais, parengia ir įteikia asmeniui, be kita ko, asmens prašymą dėl siuntimo į Agentūrą, užpildytą siuntimą į Agentūrą, medicininių tyrimų išrašus, pavirtinančius ligos sunkumą ir diagnozę ir kt. Agentūra, vertindama asmens darbingumo lygį, vadovaujasi gydymo įstaigos pateiktu siuntimu, prie jo pridėtais mediciniais dokumentais, pagrindžiančiais asmeniui diagnozuotą sveikatos funkcijos sutrikimą. Gydantis gydytojas atsakingas už siuntimo į Agentūrą informacijos teisingumą, o už pateiktas konsultacijas – jas surašę gydytojai specialistai.

Pasisakydama dėl Klausimyno pildymo aplinkybių, atsakovė pažymi, kad Klausimyno tikslas yra kiekvieno vertinamo asmens individualios būklės objektyvus nustatymas, atsižvelgiant į tai, kad atitinkama medicininė diagnozė (sveikatos būklė) gali sukelti skirtingą poveikį vykdomai kasdienei veiklai, savarankiškumui ir asmens socialiniams gebėjimams. Minėtas klausimynas pildomas ne pagal vertinamojo (jo atstovo) pageidavimus ar iš anksto paruoštus atsakymus, bet stengiantis kaip įmanoma objektyviau įvertinti asmens gebėjimą dalyvauti kasdieniniame gyvenime. Vadovaudamasi teismų praktika nurodo, kad pildant tokio pobūdžio klausimyną vertinamas asmuo turi teikti objektyvius atsakymus, iš kurių būtų galima objektyviai įvertinti tikrąją asmens sveikatos būklę, ir nesistengti teikti atsakymus, kurie sudarytų prielaidas koreguoti konkrečią darbingumo lygio procentinę išraišką ir už ją skiriamos išmokos dydį. Atsakovė teigia, kad Tarnybos teritorinis skyrius, vadovaudamasis teisės aktų nustatyta tvarka, 2023 m. gruodžio 15 d. užpildė Klausimyną bendraudamas su pareiškėju kontaktiniu būdu pagal jo pačio suteiktą informaciją apie jo gebėjimą dalyvauti kasdieniniame gyvenime. Asmens veikla ir gebėjimas dalyvauti buvo įvertintas 20 balų. Vadovaujantis Kriterijų aprašo 10.4 papunkčiu, kai klausimyno balų suma yra 11-22 balų, ji prilyginama koeficientui 1,1. Atliekant pakartotinį darbingumo lygio vertinimą pagal pareiškėjo skundą, Agentūros Sprendimų kontrolės skyriuje klausimynas pakartotinai pildytas nebuvo, kadangi įvertinus mediciniais dokumentais patvirtintus asmens funkcinis sutrikimus, nekilo abejonių dėl 2023 m. gruodžio 15 d. Tarnybos teritorinio skyriaus užpildyto klausimyno pagrįstumo. Pažymi, kad Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatyme (teisės akto redakcija iki 2023 m. gruodžio 31 d.) nėra įtvirtinta, kad Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, nagrinėdamas skundus dėl darbingumo lygio nustatymo, būtų įpareigojamas privalomai kviesti ar kitaip kontaktuoti su skundą padavusiu asmeniu.

Atsakovė nurodo, kad specialieji poreikiai vertinami vadovaujantis Tvarkos aprašu bei jo 1 priedu (Bazinio funkcionavimo lygmens balų lentelė). Vadovaudamasi Tvarkos aprašo 4 ir 15 punktais, nurodo, kad atsižvelgiant į asmens byloje esančius medicininius dokumentus ir Elektroninės sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinėje sistemoje esančius duomenis, pareiškėjui nebuvo nustatyti specialieji poreikiai. Pažymi, kad vertinant pareiškėjo specialiuosius poreikius, bazinio funkcionavimo lygmens kriterijaus 37 punktas, kurio bazinis funkcionavimo lygmuo vertinamas 40 balų, negali būti taikomas, kadangi, remiantis medicininių dokumentų duomenimis asmeniui nėra nustatyta ryškiai sutrikusi koordinacija. Duomenų, kad asmuo dėl ligos sukeltos negalios naudojami techninėmis

judėjimo pagalbos priemonėmis: neįgaliojo vežimėliu, ramentais ar vaikštyne nėra ir tai neatitinka minėto punkto reikalavimų.

Atsakovė pažymi, kad atlikdama asmens darbingumo lygio ir specialiųjų poreikių vertinimą, Agentūra tiesiogiai netiria asmens sveikatos. Agentūrai nesuteikta kompetencija nustatyti diagnozę ar tirti asmens sveikatos būklę. Šios funkcijos priskirtos asmenį gydančiam gydytojui, todėl nustatydama darbingumo lygį ir specialiuosius poreikius Agentūra remiasi išimtinai asmens sveikatos priežiūros įstaigos parengtais medicininiais dokumentais. Taip pat pažymi, kad individualių administracinių aktų teisėtumo byloje pareiškėjas savo reikalavime turi aiškiai nurodyti konkrečius teisės akto straipsnius (jų dalis) ar punktus, kurie, priimant ginčijamą sprendimą, buvo pažeisti ar netinkamai taikyti. Be to, skunde turi būti nurodomi aiškūs ir nuoseklūs teisiniai motyvai, pagrindžiantys pareiškėjo abejonę dėl kiekvieno konkrečiai nurodyto ginčijamo teisės akto (jo dalies) straipsnio (jo dalies) ar punkto, kurio atitiktimi konkrečiai nurodytoms teisinio reguliavimo nuostatomis ar teisės principams pareiškėjas abejoja. Atsakovės nuomone, pareiškėjas savo reikalavimą grindžia išimtinai subjektyviu teisės aktų ir medicininių dokumentų vertinimu, todėl pareiškėjas, argumentuodamas tai, kad jam netinkamai nustatyti darbingumo lygis ir specialieji poreikiai, nesiremia teisės normų nuostatomis, nepateikia jokių įrodymų, pagrindžiančių šio reikalavimo teisėtumą ir pagrįstumą, todėl pareiškėjo argumentai, kad jam netinkamai buvo nustatyti darbingumo lygis ir specialieji poreikiai nelaikytinas teisiškai reikšmingais.

Pareiškėjui ir atsakovei apie posėdžio vietą ir laiką pranešta tinkamai (b. l. 65–66). Pareiškėjas ir atsakovė prašė bylą nagrinėti rašytinio proceso tvarka. Atsižvelgiant į tai, byla išnagrinėta rašytinio proceso tvarka.

Skundas tenkintinas.

Byloje kilo ginčas dėl Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Tauragės teritorinio skyriaus 2024 m. sausio 12 d. sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl darbingumo lygio“ bei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Sprendimų kontrolės skyriaus 2024 m. kovo 22 d. sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl darbingumo lygio ir specialiųjų poreikių nustatymo X. Y.“, teisėtumo ir įpareigojimo atlikti veiksmus pagrįstumo.

Bylos duomenimis nustatyta, kad pareiškėjas 2023 m. gruodžio 13 d. prašymu „Prašymas nustatyti negalią“ (toliau – ir Prašymas, b. l. 31) kreipėsi į Tarnybą, prašydamas nustatyti darbingumo lygį.

Tarnybos teritorinis skyrius 2024 m. sausio 12 d. sprendimu Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl darbingumo lygio“ (minėta, toliau – ir Teritorinio skyriaus sprendimas, b. l. 47–48), atsižvelgdamas į pareiškėjo Prašymą, atliko pareiškėjo darbingumo lygio vertinimą. Minėtame sprendime nurodė, kad darbingumo lygis nustatomas įvertinus asmens medicininius, t. y. asmens bazinį darbingumą, ir asmens veiklos ir gebėjimų dalyvauti kriterijus. Remdamasis 2023 m. gruodžio 13 d. siuntimu Nr. (duomenys neskelbtini) ir kituose į Tarnybą pateiktuose medicininuose dokumentuose pagal TLK-10-AM nurodytomis diagnozėmis: (duomenys neskelbtini), vadovaudamasis Kriterijų aprašo 1 priedo 7.2 bei 42.7.2 papunkčiais, Kriterijų aprašo 6 punkto nuostatomis, nustatė 80 procentų bazinį darbingumo lygį.

Minėtame sprendime nurodė, kad Asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti kriterijai įvertinti pagal užpildytą Klausimyną, patvirtintą Kriterijų aprašo 2 priede. Įvertinus Klausimyną, nustatyta 20 balų, kurie vadovaujantis Kriterijų aprašo 10 punktu, prilyginti koeficientui 1.1. Įvertinus medicininius bei asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti kriterijus, nustatytas 90 procentų darbingumo lygis. Darbingumo lygio terminas – nuo 2023 m. gruodžio 14 d. Sprendimas priimtas 2023 m. gruodžio 12 d. darbingumo lygio vertinimo akto Nr. (duomenys neskelbtini) pagrindu. Specialieji poreikiai nenustatyti, nes 2023 m.

gruodžio 13 d. siuntime Nr. (duomenys neskelbtini) ir kituose į Tarnybą pateiktuose medicininiuose dokumentuose pagal TLK-10-AM nurodytos diagnozės ir organizmo funkcijų sutrikimai neatitiko Tvarkos aprašo 1 priede nurodytą Bazinio funkcionavimo lygmens kriterijų.

Pareiškėjas 2024 m. vasario 21 d. skundu „Dėl neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos Tauragės teritorinio skyriaus 2024 m. sausio 12 d. sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini)“ (toliau – ir Skundas, b. l. 49) kreipėsi į Tarnybos direktorių. Skunde nurodė, kad nesutinka su Teritorinio skyriaus sprendimu. Nurodė, kad nustatytas darbingumo lygis ir atsisakymas nustatyti specialųjį poreiki, visiškai neatitinka pareiškėjo realios sveikatos būklės. Dėl apribotų judėjimo galimybių, jis neturi jokių galimybių dirbti. Apsitarnauti pavyksta tik buityje. Nueiti gali tik apie dvidešimt metrų, todėl gali išeiti tik į kiemą, po to pajunta per stiprų skausmą blauzdose. Savo jėgomis negali nueiti net į parduotuvę, yra sunku stovėti. Todėl bet koks darbingumas yra visiškai neįsivaizduojamas. Dėl savo sveikatos būklės nurodė negalintis dalyvauti darbo rinkoje. Pareiškėjas prašė panaikinti Teritorinio skyriaus sprendimą ir atlikti pakartotinį jo darbingumo lygio bei individualios kompensacijos poreikio, vertinimą.

Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus 2024 m. kovo 22 d. sprendimu Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl darbingumo lygio ir specialiųjų poreikių nustatymo X. Y.“ (minėta, toliau – ir Sprendimų kontrolės skyriaus sprendimas, b. l. 57–60) nuspręsta palikti galioti Teritorinio skyriaus sprendimą. Šiame sprendime nurodyta, kad pakartotinis pareiškėjo darbingumo lygio vertinimas atliktas remiantis byloje ir Elektroninės sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinėje sistemoje (toliau – ir ESPBI IS) esančiais mediciniais dokumentais. Klausimynas pakartotinai pildytas nebuvo, kadangi įvertinus mediciniais dokumentais patvirtintus asmens funkcinius sutrikimus, nekilo abejonių dėl Tarnybos teritorinio skyriaus užpildyto klausimyno pagrįstumo.

Sprendimų kontrolės skyriaus sprendime nurodoma, kad medicininiai kriterijai, t. y. bazinis darbingumas, vadovaujantis Kriterijų aprašo 4 punktu, vertinami atsižvelgiant į asmens sveikatos būklę: į visas jo darbingumui įtaką darančias ligas, traumas, patologines būkles bei su tuo susijusius organizmo funkcijų sutrikimus. Sprendimų kontrolės skyrius, objektyviai ir visapusiškai išnagrinėjęs asmens byloje ir ESPBI IS esančius duomenis dėl 2023 m. gruodžio 13 d. VŠĮ (duomenys neskelbtini) siuntime į Tarnybą nurodytų diagnozių pagal TLK-10-AM kodus: (duomenys neskelbtini), vadovaudamasis Kriterijų aprašo 1 priedo nuostatomis, atitinkančiomis asmeniui diagnozuotus sveikatos funkcinius sutrikimus, pareiškėjui nustatė 80 procentų bazinį darbingumo lygį.

Vertinant bazinį darbingumo lygį dėl diagnozių pagal TLK-10-AM kodus (duomenys neskelbtini) vadovautasi Kriterijų aprašo 1 priedo I skyriaus 7.2 papunkčiu. Minėtas papunktis taikomas, kai asmeniui diagnozuojami lengvi smegenų pažeidimai, kai sutrikusi koordinacija ir pusiausvyra (stovint ir vaikstant). Taikant minėtą papunktį nustatytas 80 procentų bazinis darbingumo lygis, nes, remiantis byloje esančiais duomenimis, vertinamajam nustatytas lengvas funkcijos sutrikimas dėl smegenėlių degeneracijos (sukelta alkoholio) ir polineuropatijos. Rombergo pozoje lengva ataksija. Piršto - nosies mėginį atlieka gerai, kelio-kulno mėginį atlieka su ryškia dismetrija. Nenurodyta, jog asmeniui judėjimui šiuo metu būtų reikalingos pagalbinės priemonės. Sveikatos būklė patvirtinta 2023 m. lapkričio 6 d. neurologo konsultacijos ir siuntimo į Tarnybą duomenimis. Mažesnė bazinio darbingumo lygio procentinė vertė nenustatyta, nes mediciniais dokumentais nepatvirtinti vidutiniai smegenų pažeidimai, kai sutrikusi koordinacija ir pusiausvyra (stovint ir vaikstant): asmuo nepriklausomas nuo kitų asmenų, suglaustomis kojomis nepastovi, tačiau gali stovėti išskėstomis kojomis, lėtai pats apsisuka į abi puses, kelio ir kulno testus atlieka su ryškia dismetrija ir ataksija, eisena ataksinė.

Vertinant bazinį darbingumo lygį dėl diagnozės pagal TLK-10-AM kodą (duomenys neskelbtini) vadovautasi Kriterijų aprašo 1 priedo VI skyriaus 42.7.2 papunkčiu, kuris taikomas, kai asmeniui diagnozuojama arterinė hipertenzija (priklauso nuo ligos sunkumo kategorijos ir organų pažeidimų), vidutinės rizikos grupės: antro laipsnio arterinio kraujo spaudimo padidėjimas, 2 nestiprus

rizikos veiksniai (išskyrus rezistenciją insulinui ir (ar) diabetą). Taikant minėtą papunktį nustatytas 85 procentų bazinis darbingumo lygis, nes, remiantis byloje esančiais duomenimis, vertinamajam diagnozuota (duomenys neskelbtini). Nustatyti rizikos veiksniai – (duomenys neskelbtini). Sveikatos būklė patvirtinta 2022 m. rugpjūčio 2 d. kardiologo konsultacijos ir siuntimo į Tarnybą duomenimis. Mažesnė bazinio darbingumo lygio procentinė vertė nenustatyta, nes remiantis medicininiais dokumentais nepatvirtinta (duomenys neskelbtini), vidutinės rizikos grupė: (duomenys neskelbtini). Kadangi dėl šio organizmo funkcinio sutrikimo nustatytas bazinis darbingumo lygis didesnis nei 80 procentų, jis nėra prilyginamas darbingumo lygį mažinančiam koeficientui.

Vadovaujantis Kriterijų aprašo 5 bei 6 punktais, nustatytas 80 procentų bazinis darbingumo lygis (nesant kitų organizmo funkcinų sutrikimų, dėl kurių būtų nustatytas 70–80, 50–65, 30–45 ar 0–25 procentų bazinis darbingumo lygis, darbingumo lygį mažinantis koeficientas netaikomas), todėl bazinis darbingumo lygis = 80×1 .

Sprendimų kontrolės skyriaus sprendime taip pat nurodoma, kad asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti kriterijai, vadovaujantis Kriterijų aprašo 8 punktu ir Kriterijų aprašo 2 priedu, vertinami balais nuo 0 iki 4, atsižvelgiant į asmens gebėjimą dalyvauti kasdieniniame gyvenime, dirbti, panaudoti turimą profesinę kvalifikaciją ar įgyti naują bei būti savarankiškam. Kriterijų aprašo 11 punktas reglamentuoja, kad apskaičiuojant asmens darbingumo lygį, nustatyti bazinio darbingumo procentai dauginami iš asmens veiklos ir gebėjimų dalyvauti koeficiento. Teritoriniame skyriuje užpildyto veiklos ir gebėjimų dalyvauti klausimyno balų suma yra 20. Vadovaujantis Kriterijų aprašo 10.4 papunkčiu, kai klausimyno balų suma yra 10–22 balų, ji prilyginama koeficientui 1,1. Todėl taikytas minėtas įtakos koeficientas (bazinis darbingumo lygis=80 procentų \times 1,1) ir nustatytas 90 procentų darbingumo lygis.

Sprendimų kontrolės skyriaus sprendime, vadovaujantis Tvarkos aprašo 17.1 papunkčiu pažymima, kad asmenims, kuriems nustatytas 0–55 procentų darbingumo lygis išduodami Tarnybos direktoriaus, suderinus su Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, patvirtintos formos rekomendaciją dėl specialiosios pagalbos priemonių ir išvadą dėl darbo pobūdžio ir sąlygų. Šiuo atveju asmeniui nustatytas 90 procentų darbingumo lygis, todėl minėti dokumentai neišduodami. Išvadas dėl asmens sveikatos lygio ir rekomendacijas dėl fizinio krūvio, atsižvelgdami į konkretaus dirbamo darbo pobūdį, išduoda gydantys specialistai. Gydantys gydytojai, aprašydami ligos istoriją, vertindami esamą ar buvusį darbo poveikį bei kenksmingus veiksnius, esant reikalui asmenį siunčia darbo medicinos gydytojo konsultacijai.

Paaikškinta, kad Teritoriniai skyriai ir Sprendimų kontrolės skyrius, vertindami darbingumo lygį, vadovaujasi gydymo įstaigos pateiktu siuntimu, prie jo pridėtais medicininiais dokumentais, pagrindžiančiais asmeniui diagnozuotą sveikatos funkcijos sutrikimą. Agentūra nėra gydymo įstaiga, todėl negali asmenims diagnozuoti susirgimų, keisti gydančių specialistų nustatytų diagnozių ar spręsti kitokius, su gydymo procesu susijusius klausimus. Už siuntimo į Agentūrą teisingumą atsako asmenį gydantis gydytojas, už konkrečios konsultacijos teisingumą atsako ją suteikęs gydytojas specialistas.

Sprendimų kontrolės skyriaus sprendime pažymima, kad nuo 2024 m. sausio 1 d. įsigaliojo Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. kovo 21 d. įsakymas Nr. A1-78/V-179 „Dėl Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašo patvirtinimo“, kuris pakeitė iki 2023 m. gruodžio 31 d. galiojusią darbingumo lygio nustatymo tvarką. Vadovaujantis minėta tvarka, Agentūros teritorinis skyrius priima sprendimą dėl asmens dalyvumo lygio. Pasikeitus sveikatos būklei ar pageidaujant, kad dalyvumo lygis būtų nustatytas nauja tvarka, asmuo turi teisę kreiptis į gydantį gydytoją dėl naujo siuntimo į Agentūrą ir medicininį dokumentų parengimo, kurie turėtų būti pateikti Agentūros teritoriniam skyriui dėl pakartotinio dalyvumo lygio vertinimo.

Pasisakydamas dėl pakartotinio specialiųjų poreikių vertinimo, Sprendimų kontrolės skyrius sprendime nurodė, kad Tarnybos teritorinis skyrius, vadovaudamasis Tvarkos aprašu, jo 1, 2 ir 3 priedais, pareiškėjui specialiųjų poreikių nenustatė.

Pasisakydamas dėl bazinio funkcionavimo lygmens vertinimo, Sprendimų kontrolės skyrius, vadovaudamasis Tvarkos aprašo 6 punktu, nurodė, kad Tarnybos Sprendimų kontrolės skyrius, išnagrinėjęs byloje esančius duomenis, specialiųjų poreikių vertinimą atliko dėl 2023 m. gruodžio 13 d. VŠĮ (duomenys neskelbtini) siuntime į Tarnybą nurodytų ligų pagal TLK-10-AM kodus. Pažymėjo, kad pareiškėjui nėra diagnozuotų ligų arba būklių, atitinkančių bazinio funkcionavimo lygmens kriterijų punktų reikalavimus, t. y. pareiškėjui nėra diagnozuoti labai ryškūs motorikos funkcijos sutrikimai, medicininėje dokumentacijoje nenurodomi raumenų jėgos, judėjimo funkcijos sutrikimai, pagalbinių priemonių poreikis judėjimui. Atsižvelgdamas į siuntime į Tarnybą ir kartu su juo pateiktuose dokumentuose esančius duomenis, Sprendimų kontrolės skyrius sprendime konstatavo, kad asmeniui nustatytos ligos, jų sukelti organizmo funkciniai sutrikimai neatitinka ir kitų bazinio funkcionavimo lygmens kriterijų punktų reikalavimų. Vadovaudamasis Tvarkos aprašo 15.3 punktu, Sprendimų kontrolės skyrius nusprendė, kad Teritorinis skyrius pagrįstai nenustatė pareiškėjui specialiųjų poreikių, nes jam nustatytos ligos, jų sukelti organizmo funkciniai sutrikimai neatitinka bazinio funkcionavimo lygmens kriterijų punktų.

Pažymėjo, kad Tarnyba, nustatydamas specialiuosius poreikius, vertina ne atskiras ligas, užšifruotas tam tikrais TLK-10-AM kodais ir nustato ne sveikatos lygi, o specialiuosius poreikius, kuriems iš esmės turi įtakos ne diagnozuota liga ar asmens patirta trauma, o jų įtakoje nustatyti funkciniai sutrikimai. Tarnybos teritoriniai skyriai ir Sprendimų kontrolės skyrius, vertindami specialiuosius poreikius, vadovaujasi gydymo įstaigos pateiktu siuntimu, prie jo pridėtais medicininiais dokumentais, pagrindžiančiais asmeniui diagnozuotą sveikatos funkcijos sutrikimą. Tarnyba nėra gydymo įstaiga, todėl negali asmenims diagnozuoti susirgimų, keisti gydančių specialistų nustatytų diagnozių ar spręsti kitokius, su gydymo procesu susijusius klausimus. Už konkrečios konsultacijos išvados teisingumą atsako konsultaciją suteikęs ir išvadą parengęs gydytojas specialistas.

Pabrėžė, kad nuo 2024 m. sausio 1 d. pasikeitė specialiųjų poreikių nustatymo tvarka. Vadovaudamasis Tvarkos aprašu nurodė, kad Agentūros teritorinis skyrius, priima sprendimą dėl individualios veiklos pagalbos teikimo, lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijų poreikio. Paaiškino, kad pasikeitus sveikatos būklei, ar pageidaujant, kad kompensacijos poreikis būtų nustatytas nauja tvarka, asmuo turi teisę kreiptis į gydanti gydytoją dėl naujo siuntimo į Agentūrą ir medicininių dokumentų parengimo, kurie turėtų būti pateikti Agentūros teritoriniam skyriui dėl pakartotinio kompensacijos poreikio vertinimo.

Apie priimtą Sprendimų kontrolės skyriaus sprendimą pareiškėjas informuotas 2024 m. kovo 27 d. Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl pakartotinio vertinimo“ (b. l. 57, 60).

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas (toliau – ir VAI), Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymas (past. nuo 2024 m. sausio 1 d. – Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymas, ginčui aktuali redakcija, galiojusi nuo 2023 m. balandžio 1 d. iki 2023 m. gruodžio 31 d., minėta, toliau – ir NSII), Darbingumo lygio nustatymo kriterijų aprašas (minėta, toliau – Kriterijų aprašas) bei Darbingumo lygio nustatymo tvarkos aprašas, patvirtinti Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. A1-78/V-179 (redakcija, galiojusi nuo 2023 m. sausio 1 d. iki 2023 m. gruodžio 31 d.) ir kiti teisės aktai.

Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (minėta, įstaigos pavadinimas nuo 2024 m. sausio 1 d. – Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, toliau – ir Tarnyba) pagal kompetenciją dalyvauja formuojant ir įgyvendinant neįgaliųjų socialinės integracijos politiką dėl neįgalumo lygio,

darbingumo lygio, profesinės reabilitacijos paslaugų poreikio, specialiųjų poreikių, specialiųjų poreikių lygio, darbo asistento pagalbos poreikio nustatymo, neįgaliojo aprūpintojo skyrimo (NSIĮ 16 straipsnio 2 dalies 5 punktas). Atsakovei teisės aktais suteikta teisė nustatyti darbingumo lygį, jo priežastis, atsiradimo laiką, terminą (NSIĮ 18 straipsnio 1 dalis, 2 dalies 2 punktas). Darbingumo lygis įvertinamas procentais ir yra nustatomas asmenims nuo 18 metų iki senatvės pensijos (NSIĮ 20 straipsnio 1, 7 dalys). NSIĮ 2 straipsnio 5 dalyje nurodyta, kad darbingumo lygis – asmens pajėgumas įgyvendinti anksčiau įgytą profesinę kompetenciją, įgyti naują profesinę kompetenciją arba atlikti mažesnės profesinės kompetencijos reikalaujančius darbus. Darbingumo lygis nustatomas įvertinus asmens sveikatos būklę ir galimybes atlikti turimos kvalifikacijos darbus, įgyti naują kvalifikaciją ar dirbti darbus, nereikalaujančius profesinės kvalifikacijos po to, kai yra panaudotos visos galimos medicininės ir profesinės reabilitacijos bei specialiosios pagalbos priemonės (NSIĮ 20 straipsnio 4 dalis).

Vadovaujantis NSIĮ 20 straipsnio 6 dalimi, darbingumo lygis nustatomas remiantis asmeni gydančių gydytojų, profesinės reabilitacijos ir kitų specialistų pateiktais dokumentais. Nustatant darbingumo lygį turi teisę dalyvauti asmuo, kurio darbingumo lygis vertinamas <...>. Kriterijai ir tvarka, pagal kuriuos asmeniui nustatomas darbingumo lygis nustatyti Kriterijų ir Tvarkos aprašuose (NSIĮ 20 straipsnio 9 dalis).

Kriterijų aprašas apibrėžia kriterijus, kuriais vadovaujantis nustatomas darbingumo lygis, bei jų taikymą (Kriterijų aprašo 1 punktas). Asmens darbingumo lygis nustatomas vertinant Kriterijų aprašo 3 punkte nurodytus šiuos kriterijus: medicininius, t. y. asmens bazinį darbingumą (Kriterijų aprašo 1 priedas); asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti (Kriterijų aprašo 2 priedas). Pagal minėtą aprašą medicininiai kriterijai, t. y. bazinis darbingumas, vertinamas atsižvelgiant į asmens sveikatos būklę bei į visas jo darbingumą įtakojančias ligas ar traumas, patologines būkles ir su tuo susijusius organizmo funkcinis sutrikimus (Kriterijų aprašo 4 punktas). Bazinis darbingumas vertinamas procentais nuo 0 iki 100. Gauti bazinio darbingumo procentai negali būti mažesni už 0 ir didesni už 100 (Kriterijų aprašo 7 punktas). Asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti kriterijai vertinami balais nuo 0 iki 4, atsižvelgiant į asmens gebėjimą dalyvauti kasdieniame gyvenime, dirbti, panaudoti turimą profesinę kvalifikaciją ar įgyti naują bei būti savarankiškam. Asmens veikla ir gebėjimas dalyvauti vertinami užpildžius Klausimyną. Gauti Klausimyno balai prilyginami koeficientams. Apskaičiuojant asmens darbingumo lygį, bazinio darbingumo procentai dauginami iš Asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti koeficiento (Kriterijų aprašo 8–11 punktai).

Darbingumo lygio nustatymo tvarkos aprašas reglamentuoja dokumentų, reikalingų darbingumo lygiui nustatyti, pateikimą, darbingumo lygio, termino, atsiradimo laiko, priežasties nustatymą, pakartotinį darbingumo lygio vertinimą (Darbingumo lygio nustatymo tvarkos aprašo 1 punktas). Darbingumo lygio nustatymo tvarkos aprašo 6.1 papunktis apibrėžia, kad bazinis darbingumas – asmens darbingumo lygis, nustatytas vadovaujantis mediciniais kriterijais. Darbingumo lygis nustatomas 5 procentinių punktų intervalu (Darbingumo lygio nustatymo tvarkos aprašo 11 punktas). Minėto aprašo 12.6 papunktyje nustatyta, jog darbingumo lygis nustatomas asmeniui nedalyvaujant, kai darbingumo lygis vertinamas pakartotinai. Šiame papunktyje nustatyta atveju Klausimynas pildomas ir su jo rezultatais asmuo ar jo atstovas supažindinamas susisiekius elektroninių ryšių priemonėmis. Asmuo gali būti pakviestas atvykti į Tarnybą dalyvauti pakartotinai vertinant jo darbingumo lygį, jei pildant Klausimyną elektroninių ryšių priemonėmis kyla abejonių dėl asmens ar jo atstovo teikiamos informacijos teisingumo. Tai, kad Klausimynas užpildytas ir su jo rezultatais asmuo ar jo atstovas supažindintas elektroninių ryšių priemonėmis, pažymima Klausimyno pastabose. Šio papunkčio nuostatos netaikomos, jei asmuo ar jo atstovas išreiškia norą (raštu arba žodžiu) atvykti į Tarnybą dalyvauti pildant Klausimyną. Taigi pastaroji teisės norma tiesiogiai siejama su asmens, kurio darbingumo lygis yra vertinamas, teise būti supažindintam su darbingumo lygio nustatymo tvarka,

kriterijais, Asmens veiklos ir gebėjimų dalyvauti pildant Klausimyną ir vertinant asmens darbingumo lygį, bei priimtu Tarnybos sprendimu (Darbingumo lygio nustatymo tvarkos aprašo 43.3 punktą).

Išdėstytas teisinis reglamentavimas reiškia, jog darbingumo lygio vertinimas yra kompleksinis asmens sveikatos funkcinų sutrikimų ir psichosocialinių faktorių vertinimas, kurio tikslas – atsižvelgiant į diagnozuotų organizmo funkcinų sutrikimų laipsnį, ligos eigą ir taikomą gydymą nustatyti, kiek asmuo pajėgus įgyvendinti anksčiau įgytą profesinę kompetenciją ar įgyti naują arba atlikti mažesnės profesinės kompetencijos reikalaujančius darbus. Darbingumo lygio vertinimas atliekamas remiantis objektyviais duomenimis: asmens sveikatos priežiūros įstaigos išduotu siuntimu į Tarnybą, išrašais iš medicininių dokumentų, atliktų medicininių tyrimų išvadomis, gydytojų specialistų konsultacijų išvadomis, paciento kortelėje identifikuotais įrašais ir paties asmens pateikiama informacija.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas yra nurodęs, jog administraciniai teismai (šiuo atveju Komisija) turi ribotą kompetenciją sprendžiant specialių mokslo žinių reikalaujančius medicinos srities klausimus ir teismas (šiuo atveju Komisija) nėra kompetentingas spręsti, ar medicininių kriterijų vertinimą Tarnyba (nuo 2024 m. sausio 1 d. – Agentūra) atliko pagal realią pareiškėjo sveikatos būklę. Teisėjų kolegija yra pažymėjusi, kad teismas (Komisija) yra kompetentinga patikrinti, ar nebuvo pažeistos teisės aktų nuostatos, o konkrečiai Kriterijų aprašo ir kitos nuostatos, sprendžiant dėl pareiškėjo darbingumo lygio, o taip pat, ar priimant ginčijamą aktą buvo laikytasi procedūrinių taisyklių, ar atsakovas veikė savo kompetencijos ribose (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2019 m. lapkričio 6 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1252-822/2019).

Minėta, kad pareiškėjas Skundu kreipėsi į Tarnybos direktorių, nurodydamas, kad nesutinka su Teritorinio skyriaus sprendimu. Pareiškėjas prašė panaikinti Teritorinio skyriaus sprendimą ir atlikti pakartotinį jo darbingumo lygio bei individualios kompensacijos poreikio, vertinimą.

Iš byloje esančių duomenų nustatyta, kad atsakovė nesilaikė Darbingumo lygio nustatymo tvarkos aprašo 12.6 papunktyje nustatytos pareigos atlikti visapusišką ir objektyvų aplinkybių ištyrimą vertinant pareiškėjo darbingumo lygį. Kaip matyti iš Sprendimų kontrolės skyriaus sprendimo bei 2024 m. kovo 22 d. Darbingumo lygio vertinimo akto Nr. (duomenys neskelbtini) (toliau – ir Aktas, b. l. 53–56) 24 punkto duomenų, pareiškėjo darbingumo lygis buvo vertinamas tik pagal: 24.1 – Siuntimo į Tarnybą duomenis; 24.4 – Specialistų, konsultantų išvadas. Skundžiamame Sprendimų kontrolės skyriaus sprendime nurodyta, kad pakartotinis pareiškėjo darbingumo lygio vertinimas atliktas remiantis byloje ir ESPBI IS esančiais mediciniais dokumentais. Klausimynas pakartotinai pildytas nebuvo, kadangi įvertinus mediciniais dokumentais patvirtintus asmens funkcinus sutrikimus, nekilo abejonių dėl Tarnybos teritorinio skyriaus užpildyto klausimyno pagrįstumo. Pažymėtina, kad pagal Kriterijų aprašo 11 punktą, Klausimyno rezultatai yra reikšmingi apskaičiuojant darbingumo lygį, t. y. bazinio darbingumo procentai dauginami iš Klausimyne surinktų balų, kurie prilyginami koeficientams.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas yra pažymėjęs, kad Tarnyba (Agentūra), pakartotinai nagrinėdama klausimą, priskirtą šios institucijos kompetencijai, nors ir pagal asmens skundą, privalo ne tik tikrinti Tarnybos teritorinio skyriaus sprendimo pagrįstumą, bet kartu ir spręsti klausimą dėl pakartotinio darbingumo lygio vertinimo, kaip yra įsakmiai nustatyta jos veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose. Darbingumo lygio nustatymo tvarkos aprašas nustato Tarnybos kompetenciją pagal asmens skundą atlikti pakartotinį darbingumo lygio vertinimą bei įtvirtina konkrečias Tarnybos funkcijas. Taigi Tarnyba ne tik tikrina Tarnybos teritorinio skyriaus sprendimo pagrįstumą, bet kartu ir pakartotinai nagrinėja šios institucijos kompetencijai priskirtą klausimą – dėl pakartotinio darbingumo lygio vertinimo (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2018 m. gegužės 17 d. nutartis administracinėje byloje eA-778-525/2017).

Pagal Kriterijų aprašo 3 punktą, Klausimynas yra vienas iš kriterijų, kuris vertinamas nustatant asmens darbingumą. Darbingumo lygio nustatymo tvarkos aprašo 12.6 papunktis nenumato išimčių, kuomet Klausimynas gali būti nepildomas. Priešingai, atsakovei yra pareiga nustatant darbingumo lygį,

be kitų nustatytų kriterijų, vertinti ir pildyti Klausimyną visais pakartotinio darbingumo vertinimo atvejais ir su jo rezultatais supažindinti asmenį, kurio darbingumo lygis vertinamas. Nors minėtas Darbingumo lygio nustatymo tvarkos aprašo punktas nenustato pareigos asmeniui, kai jo darbingumo lygis vertinamas pakartotinai, dalyvauti Klausimyno pildyme, tačiau su jo rezultatais asmuo ar jo atstovas privalo būti supažindinamas, arba asmuo gali būti pakviestas atvykti į Tarnybą ir dalyvauti, jei pildant Klausimyną elektroninių ryšių priemonėmis kyla abejonų dėl asmens ar jo atstovo teikiamos informacijos teisingumo. Taigi byloje nėra duomenų apie tai, jog pareiškėjas būtų pakartotinai įvertintas Tarnybos Klausimyno pagrindu (pvz., nuotoliniu elektroninio ryšio priemonėmis ar atvykus į įstaigą). Šią aplinkybę, kaip minėta, patvirtina ir pati atsakovė Sprendimų kontrolės skyriaus sprendime bei Komisijai pateiktame atsiliepime. Šių aplinkybių visuma leidžia Komisijai daryti išvadą, jog atsakovė nesilaikydama Kriterijų ir Darbingumo lygio nustatymo tvarkos aprašuose nustatytos procedūros pakartotinio pareiškėjos darbingumo lygio vertinimo metu negalėjo priimti teisėto ir pagrįsto Sprendimų kontrolės skyriaus sprendimo.

VAĮ 10 straipsnio 5 dalis numato, jog administracinis sprendimas turi būti motyvuotas bei pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis ar kitomis administraciniam sprendimui įtakos turėjusiomis aplinkybėmis (5 ir 6 papunkčiai). Šios normos sietinos su viešojo administravimo subjekto veiklai keliamu įstatymo viršenybės principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektų veikla atitiktų VAĮ išdėstytus teisinius pagrindus, o administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais (VAĮ 3 straipsnio 1 dalies 4 punktas). Be to, atsakovė kaip viešojo administravimo subjektas, yra saistoma gero administravimo principo imperatyvų. Šis principas įtvirtintas svarbiausiuose nacionalinio lygmens (žr., pvz., Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsnio 3 dalies nuostatą, jog visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms) bei tarptautiniuose dokumentuose. Iš gero administravimo principo išplaukia, kad valstybės institucijos, priimdamos administracinius sprendimus, privalo dirbti rūpestingai ir veikti taip, kad administracinėje procedūroje būtų laikomasi visų teisės aktų nuostatų. Pagal gero administravimo principą valstybės institucijos turi vykdyti procedūrą nešališkai ir objektyviai, išaiškinti visas klausimui spręsti reikšmingas aplinkybes, išklausti asmenis, kurių atžvilgiu yra priimami administraciniai sprendimai (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2019 m. rugsėjo 4 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-5184-575/2019), taip pat užtikrinti, kad administracinėje procedūroje būtų laikomasi visų teisės aktų nuostatų (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2012 m. spalio 4 d. išplėstinės teisėjų kolegijos nutartis administracinėje byloje Nr. A502-134/2012, 2013 m. kovo 26 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A756-708/2013, 2014 m. balandžio 22 d. išplėstinės teisėjų kolegijos nutartis administracinėje byloje Nr. A143-816/2014 ir kt.).

Atsižvelgiant į išdėstytą, sprendžiama, jog skundžiamas Sprendimų kontrolės skyriaus sprendimas priimtas pažeidžiant VAĮ 3 straipsnyje įtvirtintą įstatymo viršenybės principą, gero viešojo administravimo principą, Kriterijų aprašo 3 punktą bei Darbingumo lygio nustatymo tvarkos aprašo 12.6, 43.3 punktus, neatitinka VAĮ 10 straipsnio 5 dalyje įtvirtintų administraciniam sprendimams keliamų reikalavimų, turėjusių užtikrinti visapusišką skundo pagrindą sudariusių aplinkybių ištyrimą ir vertinimą. Nagrinėjamoje byloje nustatytas esminis Sprendimų kontrolės skyriaus sprendimo priėmimo procedūros pažeidimas, kuris turi įtaką ne tik šio sprendimo, bet ir Teritorinio skyriaus sprendimo pagrįstumui ir teisėtumui, todėl laikytina, jog yra pagrindas pripažinti minėtus sprendimus neteisėtais ir juos panaikinti. Nustačius, kad yra teisinis pagrindas panaikinti sprendimus dėl pažeistos procedūros, kiti pareiškėjo skundo argumentai, tarp jų – ir dėl specialiųjų poreikių, plačiau neanalizuojami.

Tenkinus reikalavimą dėl Tarnybos Tauragės teritorinio skyriaus 2024 m. sausio 12 d. sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl darbingumo lygio“ bei Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus 2024 m. kovo 22 d. sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl darbingumo lygio ir specialiųjų poreikių nustatymo X. Y.“ panaikinimo, yra pagrindas tenkinti ir išvestinį skundo reikalavimą dėl

įpareigojimo atlikti veiksmus, t. y. įpareigoti atsakovę atlikti pakartotinį pareiškėjo darbingumo lygio bei individualios kompensacijos poreikio vertinimą.

Komisijos veiklą reglamentuojantys teisės aktai nenumato teisės pripažinti nagrinėjamos bylos medžiagos (jos dalies) nevieša. Pagal įstatymo analogiją vadovaujamosi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatyme 14 straipsnio 2 dalimi, kurioje nustatyta, kad priimdamas viešame teismo posėdyje sprendimą byloje arba nutartį nutraukti bylą ar skundą (prašymą, pareiškimą) palikti nenagrinėtą arba gavęs prašymą susipažinti su bylos medžiaga, teismas turi teisę proceso dalyvių prašymu ar savo iniciatyva motyvuota nutartimi nustatyti, kad bylos medžiaga ar jos dalis yra nevieša, kai reikia apsaugoti žmogaus asmens, jo privataus gyvenimo ir nuosavybės slaptumą, informacijos apie asmens sveikatą konfidencialumą, taip pat jeigu yra rimtas pagrindas manyti, kad bus atskleista valstybės, tarnybos, profesinė ar komercinė paslaptis.

Komisija, įvertinusi tai, kad didžiąją bylos medžiagos dalį sudaro specialių kategorijų asmens duomenys, susiję su asmens sveikata, siekiant apsaugoti informacijos apie asmens sveikatą konfidencialumą, savo iniciatyva visą nagrinėjamos bylos medžiagą pripažįsta nevieša, neteikiant jos susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 22 straipsniu, Komisija

n u s p r e n d ž i a :

Pareiškėjo X. Y. skundą atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos tenkinti.

Panaikinti Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Tauragės teritorinio skyriaus 2024 m. sausio 12 d. sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl darbingumo lygio“.

Panaikinti Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Sprendimų kontrolės skyriaus 2024 m. kovo 22 d. sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl darbingumo lygio ir specialiųjų poreikių nustatymo X. Y.“.

Įpareigoti atsakovę Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrą prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos atlikti pakartotinį X. Y. darbingumo lygio bei individualios kompensacijos poreikio, vertinimą ir priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Visą bylos medžiagą pripažinti nevieša ir neteiktina susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos bylos šalys gali apskusti Regionų administracinio teismo Klaipėdos rūmams Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Marina Adomaitė

Komisijos nariai

Evaldas Ambrozaitis

Vilija Astrauskienė